

me f...
1915 VIII. 6 és este 9...
Dobó István

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN:
Egy óra 1 korona
Negyedévre 3
Egyes szám ára 4 fill.
VIDÉKEN:
Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhetedik évfolyam.
96-ik szám.
Csütörtök, 1915 augusztus 5.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Garabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

Varsó ostroma befejeződött.

Városi könyvtár

Ifjaink küzdenek a két harci fronton, mi pedig itthon küzdünk, hogy kulturánk, közgazdaságunk, szóval nemzeti jólétünk meg ne érezze a háborút.

Debrecen város a zavartalan nemzeti munkálkodásban jó példával jár elől, — hála Istennek vezetősége előrelátó gondolkodásának. Közgazdasági téren berendezkedik, hogy jövőre ne kelljen még annyit sem nélkülöznie, mint a háború első, tanuló évében. Így például a „kukoricás kenyér” néven ismert gyomor-ájkot aligha lesz alkalma még egyszer végig kinlódnia.

De gondolkodni kíván a vezetőség kulturális haladásunk zavartalan folyásáról is. Mert a háboruban sem szabad igazság szerint néma csüggetek ajkakkal hallgatni a Mu-

Immáron például rendezik is a városi könyvtárt, ezt az eddig gyümölcsözellenül heverő szellemi tőkét, amely a maga 3000 kötetével és félszáz folyóiratával, szaklapjával új forrása lesz a szellemi gazdagodásnak, ismeretek gyarapításának.

Megközelíthetővé teszi azt a városi tanács minden érdeklődő részére a városháza külön kis könyvtárszobájában, mely a földszinten lesz, távol a közigazgatás hangos és forgalmas műhelyétől.

Különösen érdekelheti ez a kérdés gazdaközösségünket, amelynek eddig e fajta könyvtár nem állott a rendelkezésére.

Pedig ma már az állattenyésztés és földmívelés tudományos alapon kezeltetik, vagy legalább is ilyen alapon kellene irányítani mindenféle munkálatait. A városi könyvtár ilyen irányú szakkönyvekben nagyon gazdag s épen ezért nem lehet eléggé dicsérnünk azt a törekvést, amely ezt a becses anyagot a művelt gazdaközösség részére hozzáférhetővé teszi.

Nagyon nagy érdeklődéssel kísérjük a rendezési munkálatokat, melyek újabb megnyilvánulásai Debrecen modern nagy városá váló átalakulásának.

Sz. Z.

Táviratok.

A Narew-átjárók elfoglalása. Több ezer orosz hadifogoly.

A német nagy főhadiszállás jelenti: A hátráló ellenséget üldöző csapataink tegnap Poniewieciől keletre elérték Kupischky vidékét, Lomzától északra és az oroszokat a vár előretolt állásába szorítottuk vissza.

A kelet- és a nyugat-poroszországi ezredek Osztrólenka mellett igen heves ellentállás után **elfoglalták a tábori erődítésekkel megvédett Narew-átjárókat.** Több ezer oroszot elfogtunk, 12 géppuskát zsákmányoltunk. Az üldözést itt is megkezdtük. (Min.-eln. s. oszt.)

Megkezdődött Varsó ostroma.

A német nagy főhadiszállás jelenti: Varsó előtt az oroszokat a Blonie-állásból a külső erődök vonalába vetették vissza. **Lipót bajor herceg serege támadja már a várat.** (M.-e. s.-o.)

Kezünkben van már Iwangorod nyugati része is.

Az osztrák-magyar főhadiszállás jelenti: **Iwangorodnak a Visztula balpartján fekvő nyugati része kezünkben van.**

A Radomka torkolatával szemben a Visztula keleti partján álló német erők ismét előrehaladtak. H ö f e r. (M.-eln. sajtóoszt.)

Szétszórtunk egy kozákezredet.

Az osztrák-magyar főhadiszállás jelenti: Vladimir-Volinszkij és Sokal között **csapataink szétszórtak egy kozákezredet.** Vladimir-Volinszkijtól délnyugatra nagy tüzvészek látszanak. Kelet-Galiciában semmi ujság. H ö f e r. (M.-e. s.-o.)

Ismét visszavetettük az oroszokat.

Az osztrák-magyar főhadiszállás jelenti:

A Visztula és Bug között lépésről lépésre hátráló oroszok különböző pontokon a szokott módon **ismét ellentállást fejtettek ki.** Dubienkától és Cholmtól északra a Szvinka mentén és a letzno — novo-alexandriai vonalon **kemény harcokra került a sor.** Az ellenség az arcvonal egyes részein rövid ellentámadásokba kezdett, hogy utánnomulásukat fékezze, de nem tudott helytállani, **visszavertük és éjjelkor folytatta visszavonulását észak felé.** H ö f e r. (Min.-eln. sajtóoszt.)

Eredménytelen olasz támadások.

Az osztrák-magyar főhadiszállás jelenti:

A görzi grófságban a fensik szélén 3-ára virradó éjjel **ismét visszautasítottunk több elszigetelt olasz támadást.** Így Sdraussinától délre és Polazzotól keletre, ahol az ellenséges gyalogság kétszer szuronnal támadott, de mind a kétszer **súlyos veszteségek mellett visszavertük.**

Az olaszok 3-án délután esőben és ködben heves tüzérségi előkészítés után megkísérelték, hogy a Monte dei sei Busi-n levő állásaink ellen ismét előnyomuljanak. **Ezt a támadást is visszavertük.**

A karinthiai és tiroli határterületen egyes szakaszokban élénk tüzérségi tevékenységre került a sor. A Cellon-hegykup ellen harcba vetett olasz gyalogság a magaslat **nyugati lejtőjére vonult vissza,** mert saját tüzérségének tüzebe került.

Két ellenséges század támadását a Schluderbachtól délre levő határhid ellen, valamint a Col di Lana (Buchenstein) ellen intézett erősebb olasz támadást visszautasítottunk. H ö f e r. (M.-e. s.-oszt.)

Előrenyomulás Oroszországban.

A német nagy főhadiszállás jelenti: Woysch vezérezredes hadseregének

Polenai gyógyvíz

Természetes és kiváló lithiumtartalmu alkalikus savas gyógyvíz. **Különleges szor gyomorhaj és köszvény ellen.** Kitűnő ízű igen üdítő ásványvíz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs. Kapható mindenütt! Főraktár: **Fűszerkereskedelmi R.-t. Debrecen.**

a Visztulán át előrenyomult német részei folytatják a támadást. E hadsereg magyar és osztrák csapatainak kezében van Iwangorod nyugati része egészen a Visztuláig. (M.-e. s.-o.)

Visszavonulnak az oroszok.

A német nagy főhadiszállás jelenti: A Mackensen tábornagy szövetséges hadseregeivel szemben álló ellenség tegnap is megkísérelte, hogy az üldözést megállítsa. Lecnánál, Cholmtól északkeletre és a Bugtól nyugatra ismét megvertük az oroszokat. Ma reggel óta a visszavetett ellenség a Visztula és a Bug között — nagyjában északi irányban — visszavonul. Az ellenség a Bug mellett és attól délre is hátrál. (M.-e. s.-o.)

Diadalmas harcaink alkalmával

tüzzük ki szövetségeseink zászlóit!

A polgármester felhívása.

Vettük a következő felhívást:

Debreczen sz. kir. város közönségéhez!

Egy éve annak, hogy igazságos ügyünk védelmében lelketlen és önző ellenségeinkkel harcban állunk. Ez a lefolyt esztendő eredményeiben megmutatta, hogy az igazságos ügynek diadalmaskodnia kell s hogy a mindenható Isten az igazakat a gonoszokkal szemben védelmezi és segíti. Fegyvereink erejét érzi az ellenség s bár sok megpróbáltatást kellett nemzetünknek elszenvednie: a megpróbáltatások között megerősödve, reménykedő szívvél nézhetünk a végleges diadal elé, amely a béke áldását lesz hivatva meghozni.

Hűség és szövetségeseink: Ausztria, a Németbirodalom és Törökország vezetői és népei bámulattól és csodálattól eltelve zengik a magyar hűség, a magyar erő, a magyar harci erények dicsőségét s nemzetünk is a megnyugvás árzetével látja, hogy törhetetlen hűségű szövetségeseinkkel együtt a vitétség, a kitartás, az önzetlen munka szövetségét alkotjuk. Szövetségeseink külső leg is kifejezést akarván adni a magyar nemzet iránti tiszteletüknek: oly módon intézkedtek, hogy minden olyan alkalommal, amikor fegyvereink győzelmet aratnak, a középületekre a nemzeti zászló mellé a szövetséges államok zászlói, — tehát a magyar zászló is, — kitűztessek. Így történik ez Bécsben, Berlinben, Konstantinápolyban s magában székesfővárosunkban: Budapesten is.

Debrecen polgárai! A hatalmas Isten kegyelme és jósága védelmébe vette igazságos ügyünket s fegyvereinket sorozatos győzelmekhez segítette. Debrecen város polgársága minden hazafias lelkesedéssel vett tudomást fiaink kiváló harci erényeiről s mikor arra alkalma nyílt, lelkesedésének külsőleg is kifejezést adott.

Azzal a kérelemmel fordulok bizalommal a város polgárságához, hogy külsőleg is kifejezést adandó annak az összetartásnak, amely szövetségeseinkkel egybefűz s viszo-

nozandó azt a megbecsülés, amelyely nemzeti színeink iránt viseltek, gondoskodják a szövetséges államok zászlóinak beszerzéséről s minden olyan alkalommal, amikor a hatóság kezdeményezését látja, a magyar nemzeti lobogó mellé tűzze ki a szövetséges államok zászlóit is. (Ausztri: fekete-sárga; Németbirodalom: fekete-fehér-piros; Törökország: piros, a közepén fehér félhold csillaggal.)

Istenben vetett erős hittel, reményteljes szívvél várja a gyorsan bekövetkező eseményeket a város polgárainak szíves jóindulatába.

Debrecen, 1915. aug. 3.

Márk Endre,
m. kir. udv. tan. polgármester.

A 43-50 éves népfelkelők beosztása.

A magasabb értelmiségű népfelkelők kivételes kezelése.

Nemsokára sorozni fogják a 43-50 éves népfelkelőkötteleseket. Több százezer idős ember kerül ilyenformán a mérce alá, akik nem tudják, hogy besorozásuk esetén a tényleges népfelkelői szolgálatban hová kerülnek, milyen beosztást kapnak? Eerre a kérdésre vonatkozóan a „Külügy-Hadügy” című hetilap hasznos tájékoztatásokat közöl, amelyeket az alábbiakban ismertetünk:

A bemutatkozó szemléken alkalmasnak találják beosztása három csoportba tartozik. Az első csoportba: volt tisztek és tisztjelöltek tartoznak. Azok akik a honvédségnél részesültek tényleges kiképzésben, feltétlenül visszakerülnek a honvédséghez. A közös hadseregben szolgált tisztek és tisztjelöltek 3:2 arányban osztatnak szét a közös hadsereg és a honvédség között. A második csoportban: volt legénységi álmányu egyének tartoznak. Ezek is a honvédséghez kerülnek, ha honvédek voltak, ha pedig a közös hadseregnél szolgáltak, akkor 3:2 arányban a közösekhez vagy honvédséghez. Ugyanebben az arányban osztatnak el a harmadik csoportba tartozók, vagyis a katonailag még ki nem képyett népfelkelők.

Az első és második csoportbelieknek, vagyis azoknak, akik szolgáltak igazolnoki kell, hogy hol teljesítettek szolgálatot. Kinevezési okmányal vagy igazolványi könyvvel, esetleg végelbocsátó levéllel. Ha a népfelkelőköttelesek ilyenekkel nem rendelkeznek, akkor hivatkozhat egykori csapatfőre; a bizonyítás módjában áll. Ki is hallgatják és vizsgálatot indítanak, hogy egykor viselt rangja bizonyítható legyen.

A volt tisztek az újabb rendelkezések értelmében mindannyian a legutóbbi viselt rendfokozatukat, a tisztjelöltek a népfelkelőhadnagyi rendfokozatot fogják elnyerni. Természetesen igen sok változás történt a katonai szabályzatokban és utasításokban, mióta a népfelkelő tisztek szolgálatot teljesítettek. Ezért, mint értesülünk, négyhetes külön kiképzési tanfolyamokat fognak felállítani, a melyeken ismertetni fogják minden fegyvernembeli volt tisztel és tisztviselővel, aki saját kérésére részt óhajt venni a tanfolyamon, a szabályzatokban és utasításokban beállott változásokat; azonkívül a gyalogsági csapat-szolgálatban és gyakorlati iskolázásban fognak részesülni a tanfolyam hallgatói.

A honvédelmi miniszter mint értesülünk, az összes 43-40 éves népfelkelő tiszteket, így tehát a más fegyvernembeliek legnagyobb részét is a gyalogsághoz fogja beosztani.

A 43-50 éves népfelkelők, akik az egyévi önkéntességhez megkivánt tudományos képzettséget nem tudják igazolni, azonban akiknek személyes képzettségük, a kezdetben, illetőleg hivatásukban végzett szolgálataik és társadalmi állásuk azt bizonyítják, hogy az állagostnál magasabb képzettséggel bírnak, a katonai szolgálat alatti kivételes elbánásban fognak részesülni. És pedig fő lesznek mentve a közönséges kaszárnyai (tábori) munkák végzése alól és — ha a szolgálat lehetővé teszi — a kaszárnyán kívüli lakhatást is engedélyezni fogják részükre. A kivételes elbánással azonban nem jár a külön osztagokban vagy bizonyos rendfokozatokra való kiképzés. A kivételes elbánásra igényvel bíró népfelkelőket külön ismertetőjellel fogják ellátni. E kedvezményért csak a bevonulás után lehet majd folyamodni. Egyébként az erre vonatkozó részletes rendelkezésekre a honvédelmi miniszter külön rendeletet fog kibocsátani.

HIREK.

Szezon.

A kék hegyek ormán.

... És mentünk, rohantunk,
Ott a hegyek ormán,
Zúgva, mint a szélvész,
Sirva, mint az orkán
Szilajul vágattunk
Szembe a halállal,
Szembe az ellenség
Tiszteres hadával...
Süvített a szélvész,
Ordított az orkán...
És mentünk, rohantunk,
Ott, a hegyek ormán,
A kék hegyek ormán.

Sötét volt az éjjel
És hullák heverték
Itt-ott szerteszéjjel.
Én is ott feküdtem,
Ott a Dnyeszter partján
És a fülem mellett csobogott a hullám.
A másik oldalon meg tenger merajlott,
De vértenger volt az!...
Hej, sötét éjjel volt,
Bús, sötét éjjel volt.

Százezernyi csillag ragyog fenn az égen,
S a kiáradt folyam simogat gyengéden...
Hogy aztán mi lörtént, arról már nem tudok,
Csak azt tudom, hogy újra,
Ujra itthon vagyok.
De nem sokáig tart ez az öröm nékem,
Nem sokáig látom az én feleségem...
Meg kell már is hatnom...
Végem van, óh végem!...
Százezernyi csillag ragyog tenn az égen...
Százernyi könyű egy özvegy szemében.

Bókeffy István.

— Használjunk hadisegély bélyeget levelezéseinkhez!

— **Gyorsvonat Debrecenben.** A mai tanácsülésen Csóka Samu főjegyző bejelentette, hogy biztos tudomása szerint Debrecen város tanácsának a gyorsvonat iránt beadott kérelmét méltányolták illetékes helyen s az itteni üzletvezetőség felhívta, hogy készítsen tervet egy gyorsvonat beállítására.

— **A huszfogyasztás korlátozása.** Gróf Tisza István belügyminiszter leirt Debrecen városához s leiratában elmondja, hogy ugyan ő elrendelte már hetenkint kétszer a hushagyó napokat, de kívánatos lenne, ha a közönség még e napokon kívül is tartózkodna a bőségesebb huszfogyasztásból. Nem csak szociális indokok szólnak a minél kevesebb huszfogyasztás mellett, hanem az a tudományos megállapítás különösen, hogy a bőséges huszfogyasztás nagyon áralmas az emberi szervezetre. A városi tanács mai ülésében elhatározta, hogy e tárgyban felvilágosító hirdetőt fog kibocsátani a közönséghez.

— **Ismételt felhívás a 43—50 évesekhez.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya még egyszer figyelmezteti az 1872—1865 években született népfelkelő köteles egyéneket, hogy összeírásuk végett, tekintet nélkül arra, hogy előzőleg Péterfia-u. 28. szám alatti már — nem katonai célból — jelentkeztek volna, haladéktalanul jelentkezzenek, mivel a meg nem jelentek az 1890. évi XYI. t.-c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetendők és karhatalommal fognak elővezettetni.

— **Debrecen élelmezése.** A kereskedelemi miniszter értesítette e héten Debrecen városát, hogy a városi közgyűlés óhajta szerint egyáltalán nem zárkozik el az elől, hogy a város közlelmezése 1916 augusztus 15-ig biztosítva legyen, illetve hogy a város ez ideig buza, rozs készletekkel tartsa el magát. Egyelőre feihatalmazást ad 10,000 m. mázsa buza és rozs bevásárlására. Gruner tanácsos a mai tanács ülésen bejelentette, hogy a 10,000 m. mázsa készletből 8000 mázsát a három ajánlómalommal öröklött meg. A három malom a közgyűlés által megállapított szerződési feltételek közül a penáléra (büntetés) vonatkozó részt nem fogadta el, így csak ideiglenes szerződést kötöttek a malomokkal.

— **Dánus Debrecenben.** Gruner Lipót tanácsos jelenté, hogy a beszerzésre ajánlott dán-hust (konzerv) megvizsgálták, megízlelték s az nagyon élvezhetőnek találták. Javasolja, hogy most a hidegebb idők beálltával s ha Debrecen huskészletének csökkenése úgy kívánna, — rendeljenek a konzervekből.

— **Hősök temetése.** A debreczeni katonai megfigyelő állomás parancsnoksága hivatalosan közli velünk, hogy ismét elhaltak a katonai kórházban részint sebeik, részint a háciéren szerzett betegség következtében a következők:

Papp György kl. születési és illetőségi helye Nyárádó (Tordaranyos m.) Temetik a közös csapatkórházból aug. 5 d. u. 3 órakor.

— **Egy megszökött orosz hadifogoly elfogatása.** Érdekes módon, — egy kis fiu bátor-sága és ügyessége révén, — került, mint Ujhelyből jelentik, egy szökevény orosz fogoly a katonai hatóság kezére. Stern Andor gimnazista a vasúti töltés mellett sétálva, egy gyanus alakkal találkozott. Megkérdezte tőle, hogy hová megy, — a gyanus ember valami keveset törte a magyar nyelvet, — ez elmon-

dotta, hogy Kasára igyekszik gyalog, mert nincsen pénze vasúti jegyre. Azt állította, hogy ő honvéd volt, de sebesülése után elbocsátották a hadseregből. A kis fiu erre azt mondta neki, hogy ő szerez számára ingyen vasúti jegyet, csak jöjjön vele. Az alak bement a csapdába s hűségesen követte a kis fiut, aki elvezette őt az egyik katonai hatóság elé, ahonnan persze már nem lehetett menekülni. Itt megállapították, hogy az illető orosz katonája, aki könnyű sebbel a barakban volt s onnan egy őzizellen pillanatban megszökött. Természetesen azonnal ismét elfogták.

— **Lopások a máv. kárára.** A Penyigéről Debrecenbe feladott cséplőgép összes szíjait, melyek egy szekrénybe rakattak be és lakatol lezártak, utközben ismeretlen tettesek ellopták. Az esetről jegyzőkönyvet vettek föl és az ügyet további intézkedés végett, a debreceni kir. ügyészséghez áttették. Ugyancsak a máv. debreceni állomására érkezett 2 láda, fegyverrel megrakva, amelyet Csombordon elhagyott a kísérő katonája. Itt megállapították, hogy a ládából 3 kanna fegyverolaj, 6 darab forgópisztoly hiányzik. Az ügyészség a vizsgálatot megindította.

— **Cséplés villamos árammal.** Most, amikor a munkások akkora mértékben megdrágult, országos jelentőséget nyer az az elhatározás, amely a szabadkapacsi villamos részvénysaság valósít meg. A cséplési idényre — mint Szabadkár I jelentik — azokra a földekre, amelyek a villamosvezetékől nincsenek messze, igen jó áron ideiglenes bevezetik a villamos áramot és ezzel hajtják a cséplőgépet. A terv nagyjelentőségű, mert a gazda, aki villamos árammal csépltet, igen sokat megtakarít.

— **Két nap halottai.** Tegnap és mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a debreceni anyakönyvi hivatalban: Lencsés Ágnes ref. 3 éves, özv. Sztrallo Jánosné Leibinger Juliánna r. kat. 75 éves, Badó József ref. 36 éves. Arany Piroska ref. 2 éves, Mátyás Erzsébet ref. 1 hónapos, Agárdi Zsófi ref. 24 éves.

Legujabb.

Varsót elfoglaltuk.

Budapest, aug. 5. Berlinből hivatalosan jelentik:

Lipót bajor herceg csapatai folytonos harcokban áttörte az orosz frontot, elfoglalta Varsónak külső és belső erődeit, s megsemmisítő harc után a német seregek Varsót megszállották.

Csarnok. Véres emlékek.

— Regény két részben. —

Írta: Lesueur Dániel.

52.

Am ingerültsége csakhamar erősebb felindulásnak adott helyet. Egy autó gördülését hallotta, amely a terras előtt állt meg. Lady Carington azonnal megnyomta íróasztalala lapján fekvő kis bronzcsengő gombját s az ajtaja előtt szolgáttételre osztott lakaj rögtön belépett.

— Andrew, úgy gondolom. Omiroff herceg érkezett. Menjen le rögtön. Vezesék ide őkegyelmességet s mialatt beszélgetünk, senki be ne lépjen.

— Parancsára, mylandy.

— Senki . . . még la ty Maud sem.

— Parancsára, mylady.

A lakái rohanva száguldott le s majd feldöntötte a lépcső alján haladó Tatjánát.

Az előcsarnokban ugyanekkor a vállrojtos majordomus az érkezett látogatóról lesegítette köpenyét.

Ugy látszott, a látogató megpillantására földbe gyökereztek a fiatal orosz leány lábai, s ennek a megpillantására gyultak fel ego szenvedéllyel sötét szemei.

De ezt senki sem vette észre. Sem a szolgák, kik az ujonnan jött körül foglalatokodtak, sem maga az érkezett, aki még nem tekintett reá.

Omiroff Boris herceg aféle pompás óriás volt, az emberi faj egy tökéletes példánya. Dacára, hogy alakja még az átlagos magasságnál is magasabb volt, nem bírt a tulmagas emberek esetlenségével. Sőt tökéletesen árnyos volt, kitűnően szabott zakett simu széles vállaira és karcsu derakára.

O á is arca, idegen vonásai, selymes barna bajusza, élénk és mégis merengő tekintete büszkeséget lehettek és ellenállhatatlan csáberőt gyakoroltak. Csak olykor villant fel szemében valami vad tűz s ilyenkor ajka is gunyos mosolyra torzult.

Folytatjuk.

Feloldó szerkesztő:

Szathmáry Zoltán.

Horovitz-nyomda Debrecen, Darabos-u. 7.

Apró hirdetések.

Kávét

5 kgr. finom zamatut Kor. 21.—

1 kgr. legfinomabb tea Kor. 14.—

árban szállít bérmentesen

Obernyik és Társa, Fiume.

GYAKORNOKOK,

kik felső kereskedelmi iskolát végeztek, felvétetnek nagy vidéki iparvállalathoz. Magyarul és németül sajátkezűleg megírt ajánlatok, fizetési igények megjelölésével e lap kiadóhivatalához: „**Gyáripari Részvénytársaság**” jegére küldendők. Némi irodai gyakorlattal rendelkezők előnyben részesülnek.

Kávé

50 %-kal olcsóbban. Amerikai takarékkávét, nagyon zamatos, kiadós és takarékos, **5 kilós** próbászák **11.—** kor. utánvétellel bérmentve. 1/2 kiló kitűnő minőségű legfinomabb tea **2.20 K.** Cim: **Schapira A. kávékivitel, Galánta, 41.**

